



9. SINIF YAZILI SORULARI

TÜRKÇE 2. DÖNEM 1. YAZILI

ÖRNEK 1

1. Ordunun İzmir'e girdiği haberini alınca Yakup Kadri ile beraber bir İtalyan yolcu vapuruna atladık ve yola çıktık. Başkumandan Gazi ve Müşir Mustafa Kemal Paşa'yı görmeye gidiyorduk. Limana girdiğimiz vakit, şehre çıkmak isteyen yolcuların kâğıtlarına bakmak üzere birkaç subay vapura geldiler. Yakup'la beni hemen bıraktılar. Rıhtım üstünde sırtlarını yapı duvarına dayayıp sefer yorgunluğunu gideren boz esvaplı askerlerden başka kimse yoktu. Doğru Kremer Palas oteline gittik. İki oda tuttuk.

Bu parçaya göre kahramanların İtalyan yolcu vapuruna atlayıp yola çıkma sebebi nedir? Yola çıkıldıktan sonra neler yaşanmış ve gözlemlenmiştir? Yazınız.

Kahramanlar Gazi ve Müşir, Mustafa Kemal Paşa'yı görmek için İtalyan yolcu vapuruna atlayıp yola çıkmıştır. Daha sonra şehre gitmek isteyen yolcuların kâğıtlarına bakmak üzere birkaç subay da vapura gelmiştir. Yakup Kadri ile beraber kahramanı bırakmışlardır. Etrafta boz esvaplı askerlerden başka kimse yoktur.

2. Gene bekleniyor ve bu sırada görüşmeler oluyordu. Tipi diniyor; soğuk bir rüzgâr bulutları sürüyor ve açılan gökyüzünde, sayısız yıldızların parıldamakta olduğu görülüyordu. Bir müddet sonra, yıldızların parlaklığı soluklaşıyor ve gökyüzü, doğu tarafından olmak üzere pembelleşiyordu. Bir kurmay subay, kıt'ayı karşılamaya geldi. Sedyede üzerinde taşınmakta olan kimsenin kim olduğunu sorunca genç kız, kıpırdadı; iri mavi kaputun iki küçük el dışarıya uzandı; kaybolmuş yıldız kadar parlak olan gözleri ile pembe bir yüz meydana çıktı ve doğmakta olan bir gün gibi pırıl pırıl bir hâl almış olan bu minyon yüz, tatlı bir gülümseme ile cevap verdi: — Benim, efendim. Sevinçlerinden deliye dönen askerler, ellerini çırpmışlar ve genç kızı, karargâhın merkezi kısmına kadar, muzaffer bir şekilde taşımışlardı. Kısa bir müddet sonra, general Carel gelmişti. Saat dokuzda Prusyalılar taarruza geçiyorlar ve ögle vakti geri çekilmek zorunda kalıyorlardı.

Bu parçada yer alan betimleyici unsurları tespit edip yazınız.

Soğuk bir rüzgar bulutları, sayısız yıldızlar, sedye üzerinde taşınmakta olan kimse, iri mavi kaputtan iki küçük el, kaybolmuş yıldızlar, pembe bir yüz, pırıl pırıl bir hâl, minyon yüz, tatlı bir gülümseme gibi ifadeler kabul edilecektir.

3. Bazen bir kemik parçası yüzünden insanlarla köpekler arasında da kavgalar oluyordu. Duman tüten yağlı bir kemik parçasını teneke kutusuna sokmaya uğraşan bir kokarcanın yanına sinirli bir erkek köpek sokulacak oluyordu, usta bir pençe vuruşuyla kemiği düşürüyor, kocakarı dönene kadar, ağzındaki kemik parçasını fırlatıyor, kocakarıysa dişsiz ağzıyla karanlık karanlık oluyordu: “Allah kahretsin e mi! İki gözün kör olsun e mi!” Yahut bir parça ekmek içine doğru bir kocakarı, değneğine dayana dayana giderken aynı ekmek içi yalınayak bir oğlan tarafından da görülmüş oluyordu. Oğlan, kocakarının değneğini çevirince kadın yuvarlanıyor, beriki koşup ekmeği kapıyordu. Kocakarı gene uluyordu: “Sürüm sürüm sürün e mi! Allah belanı versin e mi!” İlkbahara doğruydı. Bol güneşli havalar... Karlı dağlardan soğuk rüzgârlar esiyor, hafif beyaz bulutlar telaşla koşuyorlardı. İki kocakarı, alay mutfağının arkasındaki arsada, ıslak toprağa karşılıklı oturmuşlardı. Teneke kutuları bomboştu. Yan başlarında birkaç ürkek köpek, birbirine geçmiş boğuşuyorlardı; sinirli sinirli soluyarak uyukluyorlardı. Güneş sıcaktı. Kocakarılar, yama yama üstüne vurulmuş, kalın hırkalarını çıkardılar. Koltuk altları güneşte tatlı tatlı kızardı. Uzun uzun kaşındılar... Sonra, hırkalarının üstüne kapanarak, bir süre baygın gibi kaldılar.

Bu parçada sosyolojik değerler nasıl yansıtılmıştır? Açıklayınız.

Fakirlik ekmek kavgası temaları dolaylı bir şekilde anlatılmıştır. Açlık, ekmek kavgası, kemik parçası, teneke kutularının boş olması gibi ifadelerin yer aldığı cümleleri kabul edilecektir.

4. Karargâhlar Bornova köyünde idi. Biz de bir İngiliz evine yerleşmiştik. Akşamları Mustafa Kemal beni ve Yakup'u alır, Göztepe'deki köşküne götürürdü. En bahtiyar saatlerimizi orada geçirirdik. Osmanlıcada hikâye denen bir söz vardır, bu iyi, tatlı ve sürükleyici anlatışta Mustafa Kemal'e yaklaşılabilen belki hiç kimse görmedim. Konuştuğu gibi yazsaydı, büyük bir sanatkâr şöhreti de bırakacağına şüphe yoktu. Naimanın bir inşa, bir tarihçi tarafı vardır. Mustafa Kemal'in yazısı bu inşa ve konuşması bu tahkiyeye benzerdi. Eşsiz bir hafızası vardı. Hikâyeleri, renkler ve nüanslarla canlanır, dururdu. Akşamları kumandan ceketini çıkarır, bildiğimiz krem rengi beyaz Rus gömleğini giydiği olurdu. Bu gömlek yakışabilmek için, vücudu ve beline kadar ince olmalı idi.

Bu parçada yazarın üslup seçimde metnin türü nasıl etkili olmuştur ? Açıklayınız.

Anı yazısı olduğu için sade, akıcı, anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Yaşanılanlar dile getirilirken öznel ifadelerle de yer verilmiştir. Öyküleyici bir anlatımla geçmişteki olayı kişilerle beraber aktarmıştır.

5. Gerçi hayat, kitaba sığmayacak kadar geniştir fakat tekrarlarla doludur. Kitap tabiatta en büyük olan şeyi yani insanın en güzel hâlini taşımak itibarıyla tabiatın genişliğine sahip olmaya muhtaç olmaksızın ona üstündür. Tabiatta insanın en büyük şey olduğuna şüphe yoktur. Zira en karanlık Afrika'nın en kuzgunî vahşisi bile en akıllı bir fil, en tedbirli bir karınca ve en çok gelişmiş bir baobap ağacına zekâca bir milyon kere üstündür.

Yazarın “Hayat kitaba sığmayacak kadar geniştir.” ve “ Kitap tabiatta en büyük olan şeyin yani insanın en güzel balını taşımak itibarıyla” ifadesi bağlamında metindeki betimleyici anlatım ile şiirsellik arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

Yazar doğadaki bir kavrama duygusal ve sanatsal bir anlam yüklediğini göstermektedir. Hayat kavramı soyut bir kavram iken kitap ile arasında ilgi kurularak somutlaştırmaya çalışılmıştır Ayrıca kitapların güzel yanını anlatabilmek için bal gibi tatlı bir yiyecek kullanılarak betimsel anlatım şiirsellikle bütünleştirilmiştir.

6. Şehitler tepesi boş değil,
Biri var bekliyor.
Ve bir göğüs, nefes almak için;
Rûzgâr bekliyor.
Türbesi yakışmış bu kutlu tepeye;
Yattığı toprak belli,
Tuttuğu bayrak belli,
Kim demiş meçhul asker diye?

Bu şiirde anlatılan, millî duyguların sıcaklığını dile getiren aşağıdaki yönergeyi uygun bir yazı yazınız.

Yönerge:

- Yazım ve noktalama kurallarına uyunuz.
- Benzetme ve kişileştirmeden yararlanarak 35-55 kelime arasında yazınız.
- “şehit ,toprak, bayrak ,asker” kelimelerini mutlaka kullanınız.

Yönergede belirtilen her maddeye uyulması doğru cevap olarak değerlendirilecektir. Anahtar kelimeleri kullanmak 10 puan, diğer yönergeler beşer puan olarak değerlendirilecektir.